

Paredzētās darbības „Vēja elektrostacijas parka „Laflora”
būvniecība” ietekmes novērtējums uz esošajām ainavu
kvalitātēm Jelgavas novada Līvbērzes pagastā

Pasūtītājs:

SIA „Estonian, Latvian &
Lithuanian Environment”

Eksperts:

Mg. arch. Gunita Čepanone,
sertificēta ainavu arhitekte
(sert. Nr. 045-2011)

2019 \ 2020. gads

Saturs

- 1. Vispārīga informācija par pētāmo teritoriju**
- 2. Pētāmās teritorijas un apkārtnes ainavas vizuālais novērtējums**
- 3. Paredzētās darbības un iespējamo alternatīvu izvērtējums**
- 4. Secinājumi un rekomendācijas**
- 5. Guntas Čepanones sertifikāts ainavu arhitektūrā**

1. Vispārīga informācija par pētāmo teritoriju

Atzinums sagatavots, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja izsniegto programmu Nr. 5-03/9 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) parka „Laflora” būvniecībai Jelgavas novada Līvbērzes pagastā.

Paredzētās darbības realizācijas gadījumā konkrētās teritorijas robežas paredzēts uzstādīt līdz 22 vēja elektrostacijām. To plānotais augstums ir 210–250 m. Papildus tiek plānots realizēt darbus, kas saistīti ar nepieciešamās infrastruktūras izbūvi, piemēram, pievadceļu, apkalpes laukumu un tehnoloģiski nepieciešamo augstsprieguma kabeļu izbūvi.

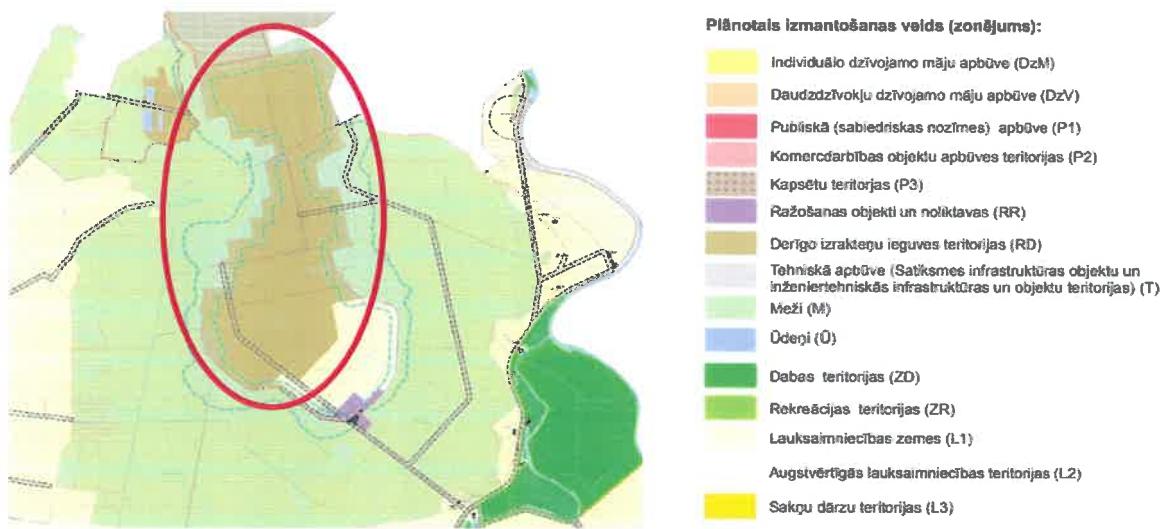
Paredzēts, ka maksimālās programmas realizācijas gadījumā, tiešā veidā tiks skarti 28 zemes gabali – lielākoties kūdras purva teritorijas, atsevišķās zonās pietuvinoties vai izvietojoties purvam piegulošajās meža un ceļa teritorijās.

Pētāmais objekts atrodas Jelgavas novada Līvbērzes pagasta ziemeļaustrumu daļā. Galvenokārt pa perimetru tam atrodas meža teritorija, izņemot ziemeļos, kur atrodas dabas liegums „Kaigu purvs”.

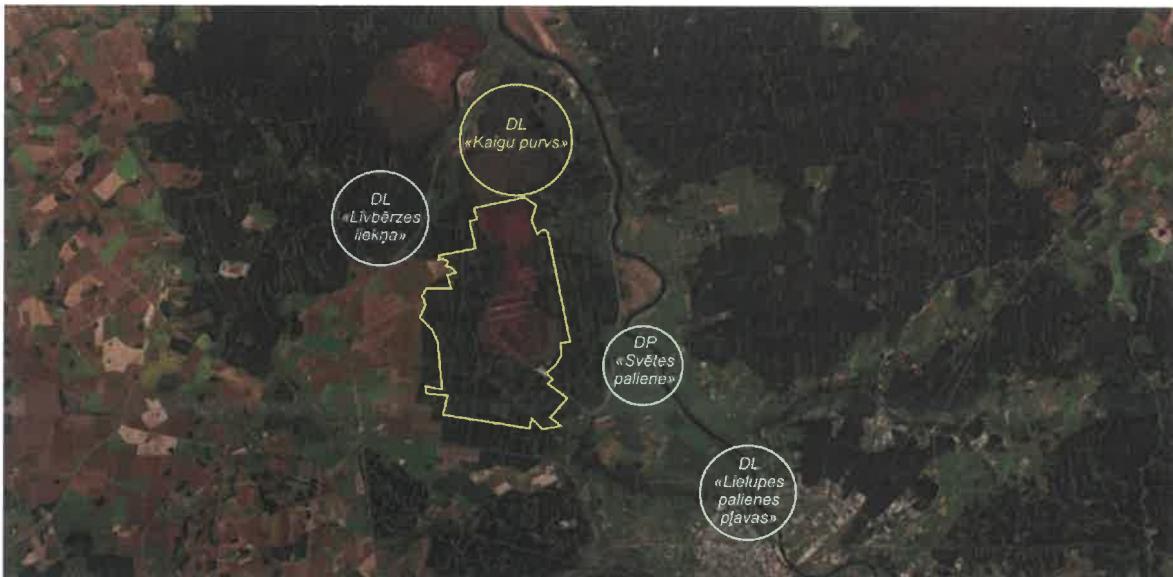
Plānotās darbības skartā teritorija

Saskaņā ar šobrīd spēkā esošo Jelgavas novada teritorijas plānojuma Līvbērzes pagasta atlautās izmantošanas karti iecerētā darbība lielākoties skar zonas, kuru paredzētā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve un meža teritorija. Gar ārējo perimetru pētāmajai teritorijai pieslēdzas lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

Izrāvums no Jelgavas novada teritorijas plānojuma Līvbērzes pagasta atļautās izmantošanas karte

Saskaņā ar pieejamo informāciju pētāmās teritorijas tuvumā atrodas vairākas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamas dabas teritorijas („Natura 2000”). Piemēram, Z tā pieguļ dabas liegumam „Kaigu purvs”, R tās tiešā tuvumā atrodas dabas liegums „Līvbērzes liekņa”, A – dabas parks „Svētes paliene”, bet uz DA atrodas dabas lieguma teritorija „Lielupes palienes pļavas”.

Tuvumā esošo aizsargājamo dabas teritoriju izvietojuma shēma

Šīs vietas ir būtiskas ne tikai ar savu bioloģisko daudzveidību, bet arī ar nozīmīgām un tikai konkrētai teritorijai raksturīgām vizuālajām iezīmēm ainavā. Kaigu purvam

raksturīga augstā purva (sūnu purva) ģeomorfoloģija un kopainava. Tā ir cilvēku darbības maz ietekmēta, un tā ir vesels purva salu un lāmu komplekss, kas uzskatāms par unikālu ainavisko telpu.

Līvbērzes liekņas ainaviski nozīmīgākā vērtība ir mežs, kas salīdzinājumā ar blakus esošajiem intensīvai apsaimniekošanai pakļautajiem mežiem ir dabiskāks. Tajā sastopama ne tikai lielāka kokaugu sugu daudzveidība, bet arī lielāka koku vecuma dažādība, tā pamatā ir dabiska meža ekosistēma, kurā var vērot dabiska meža aprites procesus.

Savukārt abas palienes pļavas pieder pie unikāla ainavu tipa, kuru vizuālo estētiku raksturo dabiskāki upju līkumi. Tāpat ļoti nozīmīgs aspeks ne tikai bioloģiski, bet arī vizuāli ir gan Lielupes, gan Svētes ūdens līmenis, kas saglabājas pietiekami augsts visa gada greizumā, tādējādi spējot uzturēt ne tikai unikālas ainavas tipa raksturu, bet arī kvalitatīvu kultūrainavas vidi.

Minētās teritorijas atrodas vizuāli pietiekamā attālumā no plānotā VES parka teritorijas, lai tam būtu tieša negatīva vizuālā ietekme uz blakus esošajām aizsargājamajām teritorijām, taču tik un tā, ir jānem vērā, ka gan pašam būvniecības procesam, gan izmantotajām tehnoloģijām un principiem ir jābūt maksimāli saudzīgiem pret apkārtējo vidi.

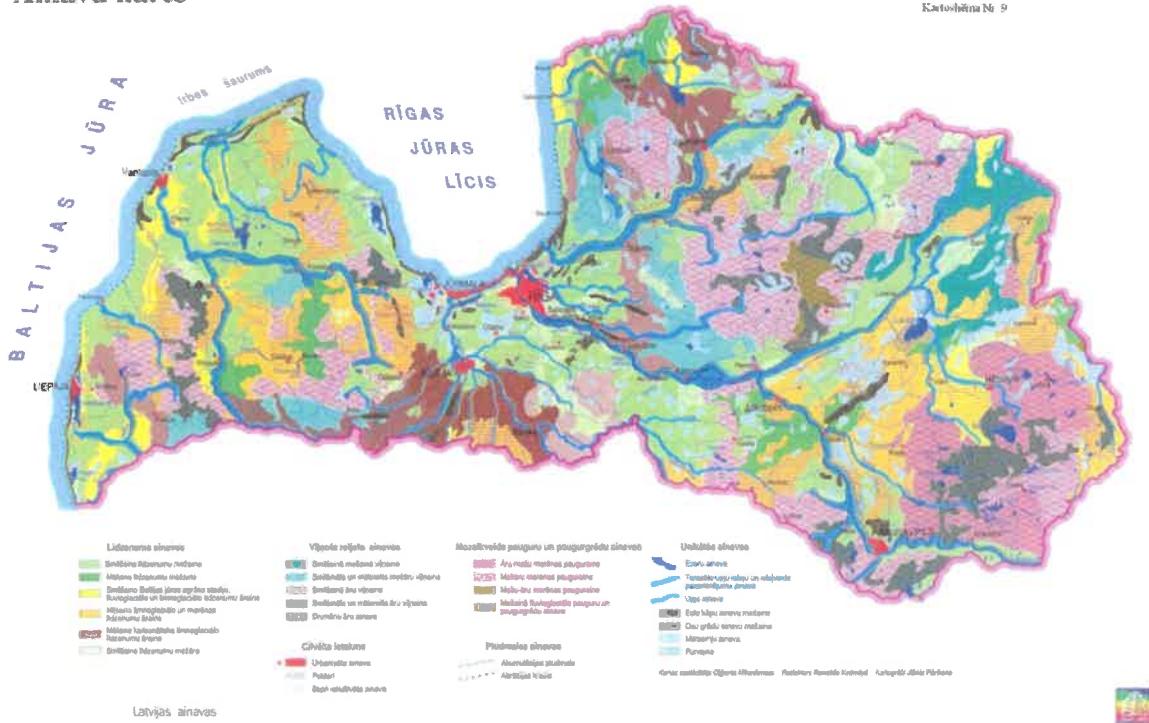
2. Pētāmās teritorijas un apkārtnes ainavas vizuālais novērtējums

Izpētes un novērtēšanas daļas sagatavotas, pamatojoties uz:

- kartogrāfiskā un grafiskā materiāla izpēti un izstrādi;
 - saistošo normatīvo aktu apzināšanu;
 - teritorijas apsekošanu;
 - iepazīšanos ar citu nozaru ekspertu sagatavotajiem slēdzieniem;
 - ainavas vizuālās struktūras un galveno skatpunktu izpēti, izmantojot s, novērtēšanas un aprakstīšanas metodi;
 - plānotās darbības modelēšanu esošās vides kontekstā.

Saskaņā ar ģeomorfoloģisko Latvijas ainavu kartei pētāmā teritorija atrodas līdzenumu ainavas smilšaino līdzenumu mežainē ar atsevišķiem purvaines nogabaliem.

Ainavu karte

Latvijas ainavu karte

Purvi pēc savas struktūras, tieši tāpat kā ūdens ainava, tiek pieskaitīti pie unikāla ainavas tipa. Saskaņā ar konkrētā apvidus ģeomorfoloģiju tā ainavas „pamatmatrica” ir līdzenuma mežaine, kur pamatstruktūru veido plakans reljefs ar augstu mežainumu, kas sastāv no lieliem meža masīviem (meža ainava), un vietumis parādās lauksaimniecībā

izmantojamo zemju lauki vai plavas (agroainava). Šāda veida ainavās atkarībā no lauksaimniecībā izmantojamo zemju apjoma var dominēt gan tuvi, gan tāli skati, kas nodrošina daudzveidīgu un līdz ar to interesantu ainavisko telpu. Lai gan šāda ainava lielākoties ir pakļauta samērā intensīvai antropogēnai slodzei, bieži vien tām ir raksturīgas arī kultūrainavas iezīmes, ko veido, piemēram, veco ceļu fragmenti, viensētas, koku grupas, alejas.

Turpmāk apskatāmas fotofiksācijas, kurās fiksētas konkrētā apvidus esošās ainavas raksturīgākās iezīmes.

Daudzveidīga mozaīktipa ainava, ko veido dažādu ainavu elementu savstarpējā mijiedarbība un sintēze. Vērojama ne tikai ainaviskās telpas proporciju un mērogu dažādība, bet arī labi nolasās ainaviskās telpas struktūras kontekstuālisma daudzveidība – telpas kompozīciju veidojošo īpatnību kopums, kur ir gan siluets, gan priekšplāns, gan akcenti, kas tās patēriņtājam nodrošina emocionālo izjūtu daudzveidību. Nemot vērā, ka šādi skati vairāk atrodas pētāmajai teritorijai gar ārējo perimetru, paredzams, ka plānotās darbības ietekme uz šo ainavisko struktūru nebūs.

Virzoties pa piegulošajā teritorijā esošajiem iekšējiem ceļiem, ainava klūst mežaināka. Veidojas šaurāki cela koridori, kur gar abām malām kulises veido blīvi

saauguši koki un/vai krūmu pamežs. Vietām celam pieslēdzas brīvākas laukumu plaknes, taču aiz tām esošais meža stāvs ir pietiekami tuvu, lai vizuāli bloķētu tālāko skatu. Šī ir izteikta „koridora” ainava, kas no izjūtu līmena cilvēkam ir vairāk nekomfortabla.

Nemot vērā, ka šajā stadījā vēja ģeneratoru atrašanās vietas ir norādītas loti aptuveni un to precīzs novietojums tiks definēts tikai būvprojekta ietvaros, tad, meklējot precīzu ģeneratoru atrašanās vietu šo ainavu zonu tuvumā, ieteicams veikt padzīlinātu vizuālo izpēti lokālā līmenī. Iespējams, šajās zonās ģeneratoru novietojumam ir jābūt maksimāli atvirzītam no ceļa, lai vēja ģeneratora balsts un rotora apjoms braucējam parādītos pakāpeniski, nevis pēkšni kā dominējošs „briesmu” objekts. Šāda veida ainaviskajās telpās tāda veida objektam ir jābūt labi pamanāmam pa gabalu, kur no silueta apjoma tas pakāpeniski klūst par priekšplāna galveno objektu.

Jau minēts, ka atsevišķas vietās konkrētajā apvidū ir vērojamas kultūrainaviskas iezīmes. Veicot apsekošanu dabā, konstatēts, ka esošajā ainavā samērā labi nolasāmi arī kultūrvēsturiskas ainavas elementi, par spīti tam, ka teritorijā diezgan specīgi ainavu ir ietekmējis kolektivizācijas process.

Atsevišķas vietās sastopamas viensētu grupas, muižu paliekas, citviet – šaurāki un līkumoti ceļa posmi ar vecākiem koku stādījumiem. Diemžēl lielākoties kultūrvēsturisko zonu kvalitāte ir sliktā stāvoklī. Un šo vietu lokālais izvietojums, nodrošina to, ka plānotai darbībai nebūs vizuāli negatīva ietekme uz to.

Pētāmajā teritorijā nav sastopamas īpaši degradētas zonas, bet atsevišķas vietās redzami vidi degradējoši objekti – lielākoties tās ir pameistas vai nesakoptas saimniecības ēkas vai to kompleksi, kas, visticamāk, ir mantojums no padomju laika saimnieciskās darbības. Atsevišķas vietās – reti, bet tomēr – teritorijas ir nekoptas un pamazām aizauj. Vizuāli tas rada nesavāktu skatu, kas pati par sevi negatīvi ietekmē konkrētā apvidus kopt

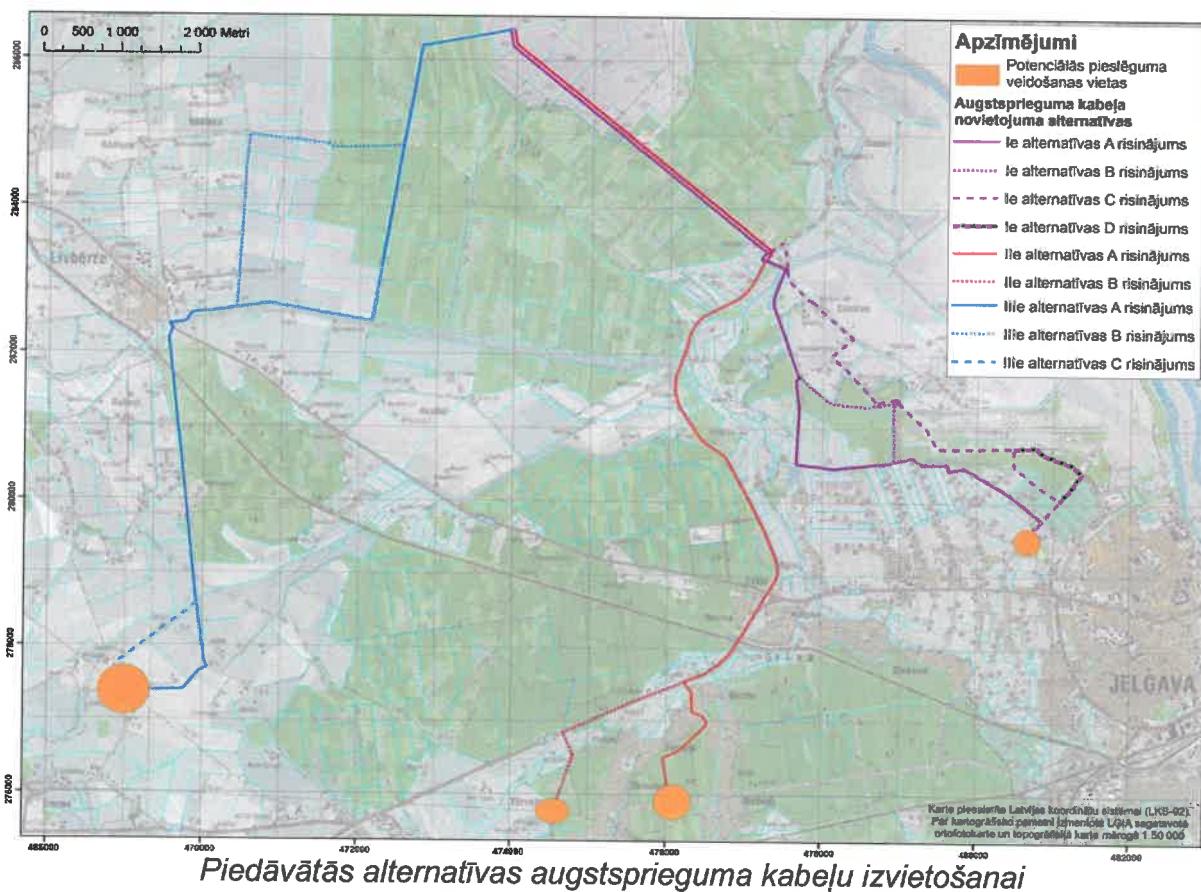

Plānotās darbības vistiešākā ietekme būs uz esošo purva teritoriju. Tur vēl joprojām notiek saimnieciskā darbība, līdz ar to tai ir specifisks vizuālais raksturs. Lokālā līmenī tā ir raksturojama ar ļoti zemu estētisko kvalitāti, jo kilometriem garās skatu līnijas rada bezpersonisku ainavu, turklāt tālumā esošā meža siluets lielākoties nolasās slikti vai nenolasās nemaz. Tā ir pilnībā cilvēku pārveidota ainaviskā telpa. Plānotās darbības ietekmē teritorijā izvietojot ģeneratorus un izbūvējot nepieciešamo infrastruktūru, tajā tiks ienesti apjomīgi vertikālie akcenti un tā kļūs par ainavu ar tehnisku raksturu. No ainaviskā viedokļa ir labi, ka no pārējās apkārtnes purva zonu norobežo blīvs meža masīvs, veidojot faktiski slēgtu ainavisko telpu, un vizuālajam skatam teritorija paveras tikai organizētos piekļuves punktos.

3. Paredzētās darbības un iespējamo alternatīvu izvērtējums

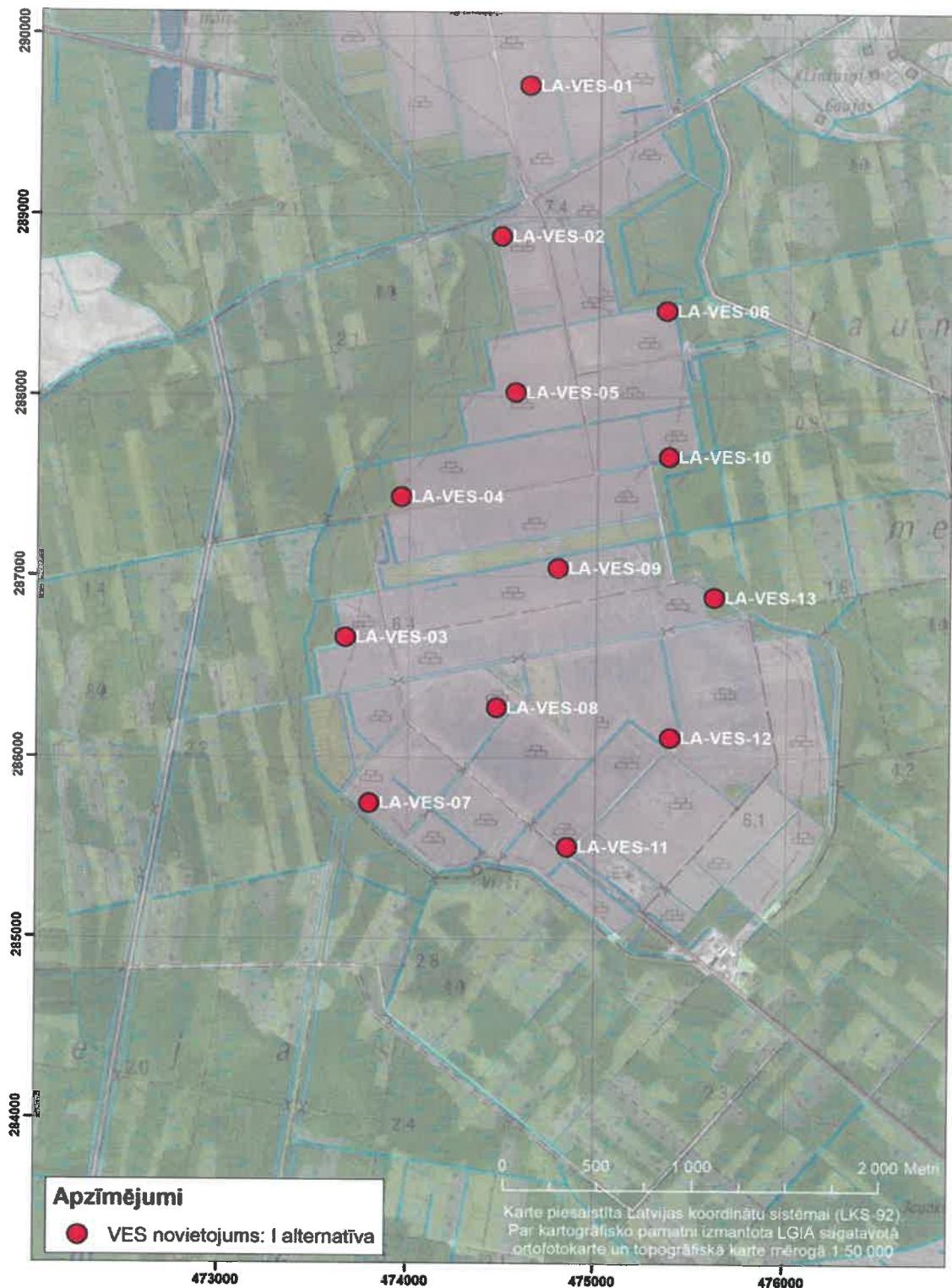
Kā jau norādīts, paredzētās darbības realizācijas rezultātā konkrētās teritorijas robežās iecerēts uzstādīt līdz 22 vēja elektrostacijām. To plānotais augstums ir 210–250 m. Papildus tiek plānots realizēt darbus, kas saistīti ar nepieciešamās infrastruktūras izbūvi.

Vēja ģeneratoru perspektīvajam izvietojumam ir doti 4 alternatīvi varianti. Arī VES parka saražotās elektroenerģijas nodošanai un potenciālo pieslēgumu vietu veidošanai ir piedāvāti vairāki varianti, taču, ņemot vērā, ka tos plānots realizēt kabeļos, domājams, šai trasei nebūs ietekmes uz konkrēto ainavu, lai tā kardināli izmainītos.

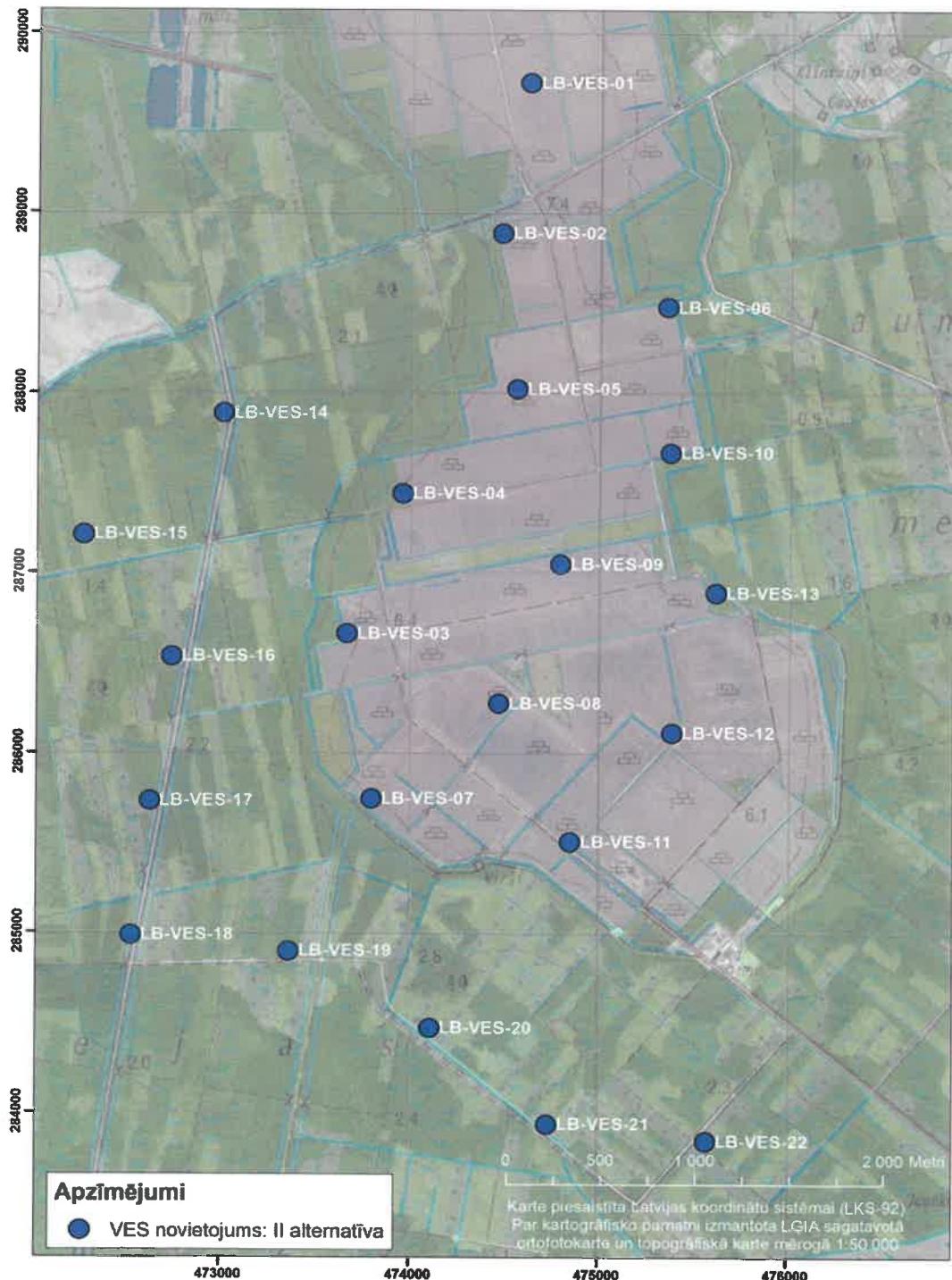

Visos piedāvātajos variantos VES parka attīstībai paredzētā zona ir esošā kūdras ieguves purva teritorija. Lielākā atšķirība ir ģeneratoru skaitā un tādējādi to novietojumā. Būvniecības tehnoloģiskie principi un izmantotie materiāli, visticamāk, arī ir vienādi vai ar nelielām atšķirībām.

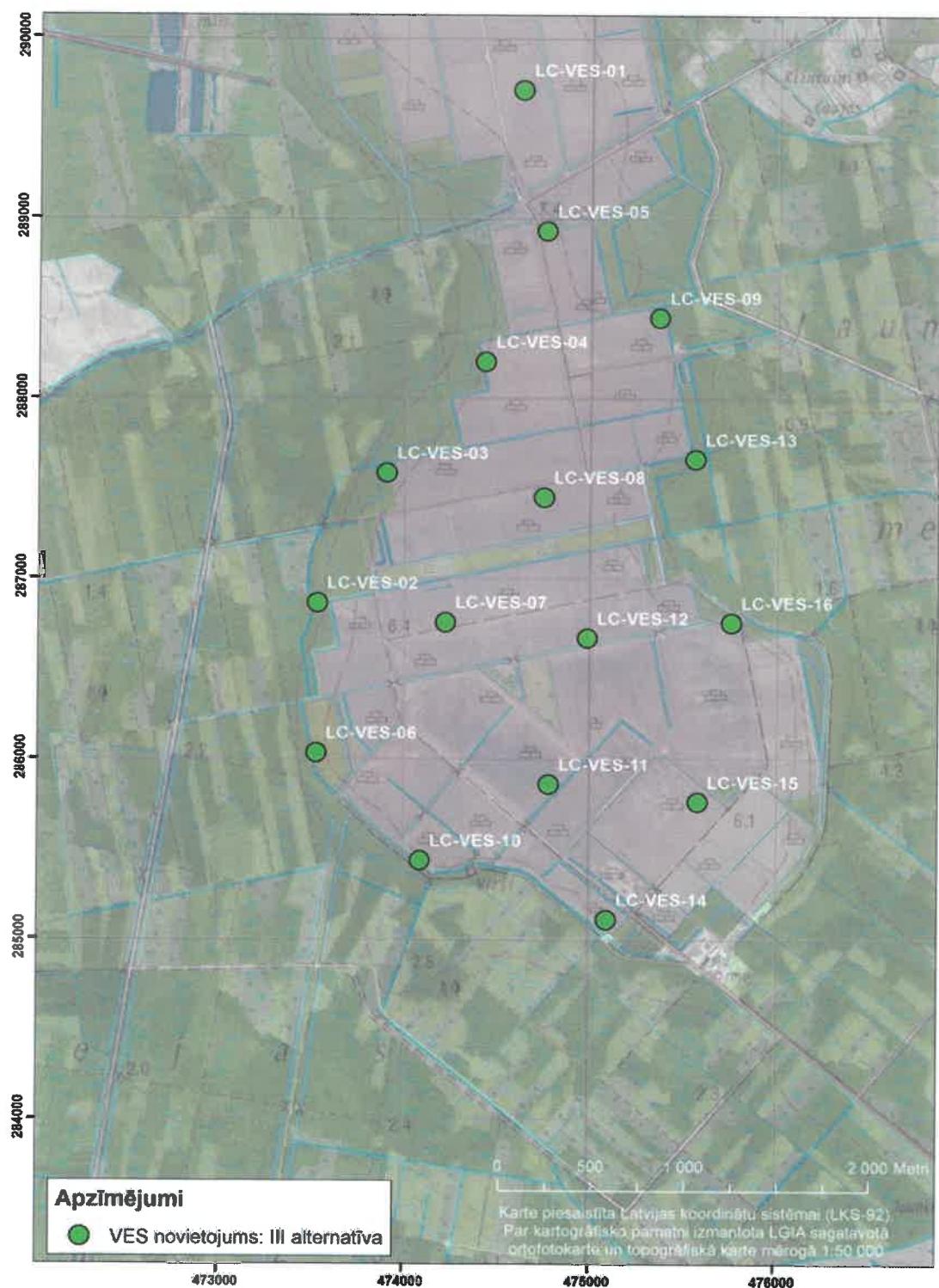
Pirmā (I) alternatīva. Paredzēts uzstādīt 13 vēja ģeneratorus, tos izvietojot tikai kūdras ieguves teritorijā. Ģeneratoru izvietošanas orientējošais solis ~ 750–1000 m.

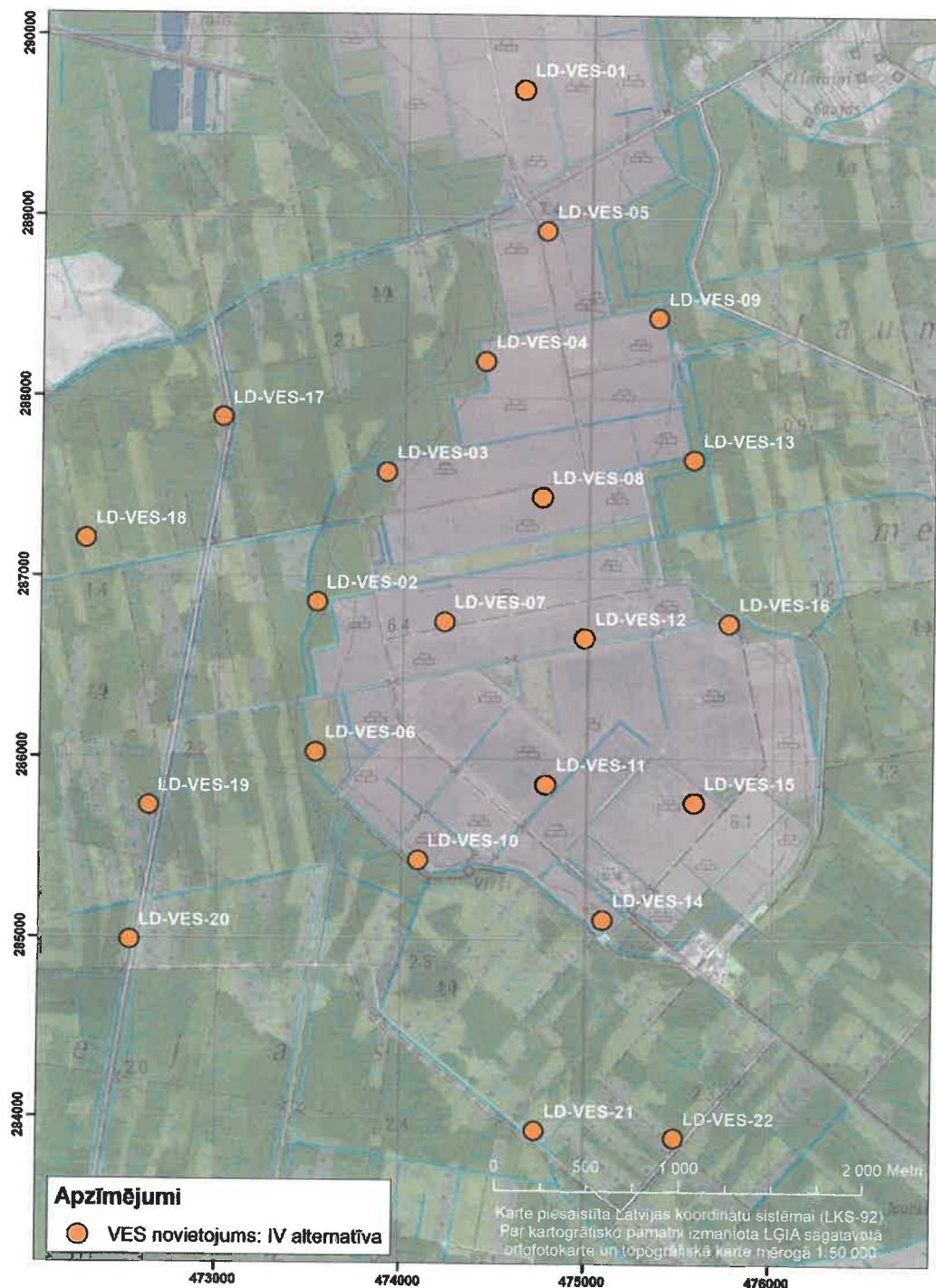
Otrā (II) alternatīva. Paredzēts uzstādīt 22 vēja ģeneratorus, lielākoties tos izvietojot kūdras ieguves teritorijā, 9 ģeneratorus paredzēts izvietot ārpus purva teritorijas – purvam piegulošajā meža teritorijā, gar ziemeļrietumu, rietumu un dienvidrietumu pusī. Generatoru izvietošanas orientējošais solis ~ 750–1000 m.

Trešā (III) alternatīva. Paredzēts uzstādīt 16 vēja ģeneratorus. Tie, tāpat kā 1. variantā, izvietoti kūdras ieguves teritorijā, tikai šajā gadījumā tie intensīvāk izvietojas arī gar purva perimetru. Ģeneratoru izvietošanas orientējošais solis ~ 750–1000 m.

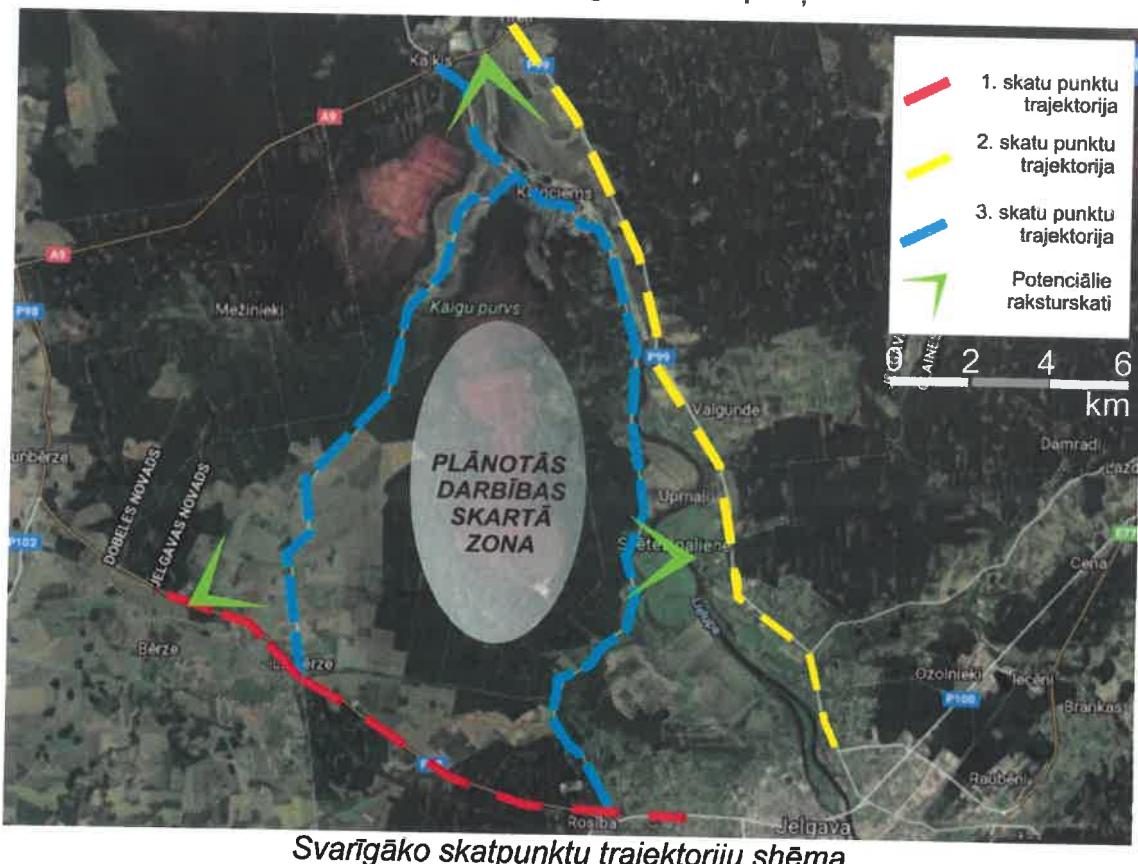

Ceturta (IV) alternatīva. Tā ir papildinātas III alternatīvas variants, kurā papildu paredzēta vēl 6 ģeneratoru izvietošana piegulošajā meža teritorijā gar purva D, DR, R pusi. Ģeneratoru izvietošanas orientējošais solis ~ 750–1000 m, bet ārpus purva teritoriju vietām tas sasniedz pat nepilnus divus kilometri.

Iepazīstoties ar visiem 4 alternatīvajiem variantiem VES parka būvniecībai, jāsecina, ka tiem savstarpēji nav kardinālu atšķirību. Taču no ainaviskā viedokļa saudzīgāks pret esošo ainavu varētu būt I un III alternatīva, jo skar tikai kūdras teritoriju, kas jau šobrīd ir pilnībā cilvēku pārveidota ainava. Pārējās piedāvātajās versijās, kur ģeneratoru balsti plānoti arī purvam piegulošajās meža teritorijās, tiktu skartas un līdz ar to arī pārveidotas meža teritorijas, kas, lai arī intensīvi apsaimniekotas, no ainaviskā viedokļa ir nozīmīgs kvalitatīvu ainavu veidojošs elements. Taču jebkurā gadījumā, neatkarīgi no realizācijai pieņemtā varianta, prioritāri ir pasākumi, kas attiecas uz vides aizsardzību, izmantojot saudzīgu būvniecības tehnoloģiju.

Objektīvai plānotās darbības ietekmes novērtēšanai uz esošo ainavu tika izmantota modelēšanas metode, kad esošās vides kontekstā tiek integrēts VES parka ģeneratoru apjoms atbilstošā proporcijā un mērogā. Skatpunktu izvēle tika veikta, izvērtējot sociālo aspektu – nemot vērā piekļuvi un pieejamos skatus no apkārtesošā ceļu tīkla. Celš no ainaviskā viedokļa ir ļoti nozīmīgs ainavas struktūras elements, jo kvalitatīvas ainavas viens no priekšnosacījumiem ir gan vizuālā, gan fiziskā piekļuve.

1. skatpunkta trajektorija izvietojas zonā gar autoceļa P98 Jelgava–Tukums trasi.
Tā sniedzas no Tušķiem līdz pat Jelgavas un Dobeles novada robežai. Atsevišķi skati apkopoti turpmāk.

Šajā posmā dominējošā ir agroainava, lielākoties ar tāliem un plašiem skatiem. Atsevišķas vietās, kur vērojama nelielu piemājas saimniecību vai nelielu meža masīvu daļu izvirzīšanās priekšplānā, ainava klūst sadrumstalotāka, veidojot mozaīktipa ainavisko telpu. Uz šīs trajektorijas atrodas arī atsevišķas apdzīvotas vietas, piemēram, Aizupes skolas komplekss un Līvbērzes ciems. No skolas teritorijas skatu vizuāli bloķē gar ceļu saaugušie lielo koku stādījumi, kā arī ceļam tuvumā esošais meža apjoms. Savukārt no Līvbērzes ciema atsevišķas (foto fiksācija un montāža augstāk) vietās paveras tieši skati uz pētāmo teritoriju. Taču, nemot vērā, ka tas, tāpat kā daudzi citi novadā esošie ciemi, ir nostiprinājies kā padomju saimniecības centrs, tad vizuāli tajā dominē tehnisks vai ļoti mazvērtīgs urbanizētas ainavas raksturs. Vidējais attālums no skatu trajektorijas līdz plānotajai darbībai ir 4–6 km – tas paver samērā plašu skatu lenki uz plānotās darbības teritoriju. Kopumā paredzētie vēja ģeneratori uztveras kā atsevišķi objekti, bet tie nedominē pār kopējo skata ainavu.

2. skatpunktu trajektorija atrodas pa autoceļa P99 Jelgava–Kalnciems trasi, kas ir reģionālās nozīmes autoceļš. Skatpunktū vidējais attālums no pētāmās teritorijas ir 2–4 km, tuvāk Kalnciemam – ~6 km. No ainaviskā viedokļa šajā posmā redzama lauku ainava, kur dominē skati ar pļavu un ganībām. Apbūves ziņā šajā posmā arī biežāk sastopama lauku apbūve – viensētas, kas ienāk ar savām rakstura īpatnībām un kopskatā ainavā ienes nedaudz lielāku dinamiku, kā tas ir atklātā agroainavā. Arī šajos skatos generatori uztveras kā atsevišķi objekti, un arī šajā situācijā tiem nav dominējošas ietekmes uz kopainavu.

3. skatpunktu trajektorija aptver pašvaldības nozīmes mazos ceļus, kas izvietojas gar pētāmās teritorijas austrumu un rietumu pusī. Tās vidējais attālums līdz plānotās darbības teritorijai ir 2–3 km.

Pētāmo teritoriju no skatpunktu zonas nodala meža siluets. Šeit vērojama izteikta lauku ainava ar kultūrainavas iezīmēm. Ainavas struktūra – mozaīktipa. Ceļš, pa kuru trajektorija tiek virzīta, vietām met ainaviskus līkumus, kas brīžiem pietuvinās pētāmajai teritorijai pavisam tuvu, bet citviet attālinās, palielinot skatu rakursu dažādību uz paredzētās darbības teritoriju. Ir skati, kad tiek aptverta pilna skatu panorāma uz to, bet citviet priekšplānā izvirzās tikai atsevišķi eksemplāri.

Esošā situācija

Modelētā situācija

Esošā situācija

Modelētā situācija

Esošā situācija

Modelētā situācija

Lai gan šajā trajektorijā skati uz plānotās darbības teritoriju ir tuvāki un līdz ar to arī labāk fokusēti, jo uztveras no tuvāka attāluma, arī šoreiz vēja ģeneratori neklūst par dominējošo elementu ainavā.

Pēc kopējās ainavu struktūras Zemgales līdzenuma lauku ainava lielākoties ir uzskatāma par vienveidīgu un samērā neizteiksmīgu, jo tajā pārsvarā dominē agroainava, kas neizceļas ar īpašām ainaviski nozīmīgām raksturiezīmēm. Visbiežāk tā ir izteikti horizontāla, ar plakanu reljefu un bez īpašiem ainavu akcentiem. Tajā ir ļoti maz raksturskatī, kas ar noteiktu elementu parādīšanos tajos var klūt vizuāli atpazīstami.

Arī konkrētās plānotās darbības ainavas apvidū, lai gan ir sastopami vairāki nozīmīgi ainavu veidojoši elementi, nav jaušamas spēcīgas raksturiezīmes, kas pēc savas būtības ir ainavas pievienotā vērtība.

Apsekojot piegulošo teritoriju, tika atrastas trīs iespējamās skatu platformas, kurām pēc VES parka izbūves veidosies labi priekšnosacījumi, lai tās klūtu par apvidus ainavas raksturskatu un vairotu konkrētās vietas vizuālo atpazīstamību.

Skats no tilta pār Lielupi pie Kalnciema. Viens no potenciāli visiespējamākajiem perspektīvajiem raksturskatiem. Esošās situācijas skats ir ainavisks un ar unikālas

ainavas elementiem. Izbūvējot VES parku, tas būs redzams no konkrētā skatpunkta, un, pateicoties redzamajām parka aprīsēm, ar laiku konkrētais skats varētu kļūt atpazīstams un iegūtu vizuālu konkrētās vietas piesaisti.

Skats no autoceļa P98 (Jelgava–Tukums) uz pētāmo teritoriju. Nemot vērā, ka šāds skats varētu pavērties, tikko šķērsojot Jelgavas novada robežu, iespējams, tas ar laiku kļūtu par atpazīstamu novada robežskatu. Esošajā situācijā plašs un neizteiksmīgs skats, kas izbūvējot VES parku, varētu iegūt tikai konkrētajai vietai raksturīgu vizuālo

piederību, turklāt izteikti līdzēnajā ainavā tas ienestu vertikāla apjoma aprises daudzveidojot to.

Atpūtas vieta pie Lielupes ar skatu uz plānoto darbības teritoriju no austrumu puses. Maz iespējams, ka tas kļūtu par izteiku raksturskatu, bet vieta varētu iegūt vizuālu atpazīstamību.

Apsekojot apvidu un izvērtējot skatpunktus, tika fiksētas divas skatu vietas, par kuru vizuālo nozīmīgumu ir apgrūtināti pieņemt objektīvu un noteiktu viedokli un līdz ar to tie tie varētu tikt apzīmēti kā potenciāli vizuālie konfliktpunkti, jo tie vērtējami ne tikai no diviem skatpunktu līmeņiem, bet arī no emocionālā aspekta. Šīs divas vietas ir skatu tornis Jelgavas Pils salā, kas no dabas aizsardzības aspektā atrodas joti nozīmīgā vietā un Ložmetēkalna skatu tornis, kam ir ne tikai kultūrvēsturiska nozīme, bet tā ir arī emocionāli nozīmīga vieta Latviešu tautai. No abiem objektiem zemes līmenī nav vizuālas saiknes ar plānoto darbību, un tās atrodas ievērojami atstatus no pētāmās

teritorijas (Pils salas skatu torņa attālums no plānotās darbības teritorijas ir ~10 km, Ložmetējkalna – ~15 km). Savukārt, izvērtējot kopainavu no abu torņu augšējās skatu platformas un nemit vērā, ka abi torņi ir pietiekami augsti (Ložmetējkalna skatu torna augstums ir 27 m, Pils salas skatu torna augstums – 19,2 m), tie aptvert diezgan plašu skatu panorāmu ar ļoti tālām skatu līnijām, kas, bez šaubām, skatam pavērs arī VES parku.

Skats no Pils salas skatu torņa Jelgavā uz pētāmo teritoriju

Skats no Ložmetēja kalna skatutorņa

Taču jāatzīst, ka, vizualizējot plānoto situāciju, lai arī VES parks būs redzams no skatu toņiem, tas noteikti nepasliktinās kopainavas estētisko kvalitāti. Jāatzīmē, ka jau šobrīd Pils salas torņa skatā uz VES parka teritoriju priekšplānā izvirzās esošā elektropārvades līnija. Savukārt Ložmetējkalna skatu torņa panorāma ir tik apjomīga, ka vēja ģeneratoru apjoms būs ļoti tālā perspektīvā un, visticamāk, to siluets saplūdīs ar tālo skatu līniju kopainavu.

4. Secinājumi un rekomendācijas

Izvērtējot esošās teritorijas ainavas kvalitātes un plānotās darbības vizuālo ietekmi uz tām, jāsecina, ka īpaša pamata iebilst plānotās darbības realizācijai nav.

Apvidus kopainava raksturojama kā samērā daudzveidīga, vietām pat augstvērtīga, taču, ņemot vērā, ka šāda veida skati lielākoties atrodas gar apvidus ārējo perimetru un ir vērsti uz āru, nevis pētāmās teritorijas virzienā, plānotā darbība nepasliktinās esošās ainavas estētisko kvalitāti.

Paredzams, ka plānotās darbības realizācijas gadījumā vizuāli vislielākā ietekme būs lokālā līmenī. VES parka izbūve pilnībā mainīs esošā kūdras ieguves purva teritoriju, taču, tā kā konkrētā purva ainava jau šobrīd ir pilnībā pārveidota un raksturojama ar ļoti zemu estētisko kvalitāti, bet ļoti intensīvu antropogēno ietekmi, tas nepasliktinās konkrētās teritorijas vizuālo kvalitāti. VES parks šajā ainavā vidē ienāks ar vertikālu apjomu, kas teritorijā ienesīs industriālas ainavas raksturu.

No vizuālā aspekta pozitīvi ir tas, ka no pārējās apkārtnes purva zonu norobežo blīvs meža masīvs, veidojot faktiski slēgtu ainavisko telpu, un vizuālajam skatam teritorija paveras tikai organizētos piekļuves punktos.

Izvērtējot fiksētos ārējos skatpunktus uz plānotās darbības teritoriju, konstatēts, ka VES parka apjoms pilnā vai daļējā apjomā, bet būs diezgan labi pamanāms. Tā siluets būs samērā labi fokusēts, taču tas nekļūs par skata ainavisko dominanti. Tāpat plānotajai darbībai nebūs lielas ietekmes uz apvidū sastopamo kultūrainavu un kultūrvēsturiskās ainavas elementiem.

Pētāmajā teritorijā nav sastopamas īpaši degradētas zonas, un paredzams, ka plānotā darbība šo procesu neveicinās. Tieši otrādi – plānotā nepieciešamās infrastruktūras izbūve nodrošinātu organizētu piekļuvi un priekšnosacījumus drošai vides ekspluatācijai.

Kā potenciālu negatīvu iezīmi var minēt iespējamās ainaviskās telpas izmaiņas, ja ar laiku plānotās darbības ietekmē mainīsies apvidus abiotiskie un biotiskie apstākļi, kas ilgākā laika periodā var ietekmēt un mainīt arī apkārtesošās ainavas raksturu.

Iepazīstoties ar visiem 4 alternatīvajiem variantiem VES parka realizācijai, secināts, ka tie savstarpēji kardināli neatšķiras, taču no ainaviskā viedokļa saudzīgāks pret esošo

ainavvidi ir II un III parka alternatīvas variants, jo skar tikai kūdras teritoriju, kas jau šobrīd ir pilnībā cilvēku pārveidota ainava.

Izvērtējot konkrēto situāciju, turpmākajām darbībām tiek rekomendēts:

1. būvprojekta izstrādes gaitā uzmanību pievērst saudzīgākām būvniecības tehnoloģijām un tās maksimāli pielietot;
2. ja VES parka realizācijai tiks izvēlēti II vai IV alternatīvas variants, kur ģeneratorus paredzēts uzstādīt arī meža teritorijā, tie jāizvieto tuvu pie esošajiem ceļiem, lai maksimāli samazinātu iejaukšanos meža ainavā un tās pārveidošanā;
3. gan projekta izstrādes un realizācijas, gan ekspluatācijas laikā iepazīties un ņemt vērā apkārtesošo aizsargājamo teritoriju individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus;
4. precizējot konkrētas vēja ģeneratoru atrašanās vietas, ieteicams veikt padziļinātu vizuālo izpēti lokālā līmenī saglabājamo meža teritoriju kontekstā. Iespējams, šajās zonās ģeneratoru novietojumam ir jābūt maksimāli atvircītam no ceļa, lai to balsts un rotora apjoms braucējam parādītos pakāpeniski, nevis pēkšņi kā dominējošs „briesmu” objekts. Šāda veida ainaviskajās telpās tāda veida objektam ir jābūt labi pamanāmam pa gabalu, kur no silueta apjoma tas pakāpeniski kļūst par priekšplāna galveno objektu.

Sagatavoja:

Gunita Čepanone,
sertificēta ainavu arhitekte
(sert. Nr. 045-2011)

Latvijas
Ainavu arhitektu
asociācija

SERTIFIKĀTS

Nr. 45-2011

Gunita Čepanone

ainavu arhitekts

/personas kods 060382-10001/
ir sertificēta ainavu arhitektūrā

Speciālistu sertificēšanas komisijas administratore

Daiga Zigmunde

 Eva Zavadská

Rīgā, 2018. gada 9. martā

WWW.LAAAB.LV